

(פסקה קודמת - בקשת האני העצמי יסוד תיקון)

חזרה לעצמיותינו במובן הלאומי תביא להבראת כל המערכות הלאומיות ויאיר לאנושות כולה

1. פסקה יא. האומה שלנו תבנה ותתכונן, תשוב לאיתנה למכונות חייה כולם, ע"י מה שהאמוניות שלה, היראיות שלה, דהיינו התוכן האצילי המקודש האלהי שלה, יתפשט, יתגבר, ישתכלל ויתאמץ. כל בוני האומה יבואו לעומק האמת של נקודה זו, ואז בקול מלא גבורה ועז יכריזו על עצמם ועל עמם בקול גדול: לנו ונשובה אל ד'. והתשובה תשובת אמת תהיה, והתשובה מכוון גבורה תהיה, והתשובה תתן עז ותעצומות לכל הסעיפים המעשיים והרוחניים, לכל ההליכות כולן הדרושות לבנין האומה ושכלולה, ליקיצתה לתחיה, להתעודדות עמדתה. העינים תפקחנה, הנשמה תזך, אורה יבריק, מעופה יתגדל, ועם נברא יקום, עם גדול עצום ורב, אור אלהים עליו וגדולת לאום לו, כלביא יקום וכארי יתנשא.

2. ההכרה במהותינו האלקית בא תבא ולא בכפיה - מאמרי הראיה עמ' 457 נאום לסידור רבנות הראשית

לעומת הטענה — שהושמעה אז — על ידי השמאלנים המתונים שהם מעוניינים בחחית היהדות אבל לא באפוסטרופסות היהדות על החיים, השיב הרב:
היהדות היא האידיאל של האומה כולה. מעולם לא חשבתי ולא עלה על דעתי דבר שלטון הרבנות על כל החלקים החלוניים שלנו. כוונתי לאידיאל של היהדות — שהרבנים הם נושאי —, שהוא יהיה המשפיע על כל חיינו. אני חושב ומאמין, כי באפיקורסות היהודית הגדולה ביותר, יש יותר אמונה מאשר בבתי-תפילה של עמים אחרים. אין אצלנו שני כחות, הננו כולנו גוי קדוש, ואני שואף לאותו היום שבו תתגדל ותתרומם קרן היהדות הרוחנית האידיאלית כמו שהיתה בתקופת הנביאים. ואז ממילא ילך כח הקדושה ויתפוס את כל חלקי החיים החילוניים באהבת רעים ובחבה פנימית טבעית. הנובעת מעומק הנשמה הישראלית המשותפת לכל בני ישראל.

3. ההכרה במהותינו האלקית בא תבא - אורות התחיה פרק ט

.....ברית כרותה היא לכנסת ישראל כולה שלא תטמא טומאה גמורה. גם עליה תוכל הטומאה לפעול, לעשות בה פגמים, אבל לא תוכל להכריתה כליל ממקור החיים האלהיים. רוח האומה שנתעורר עכשיו, שאומרים רבים ממחזיקיו שאינם נזקקים לרוח אלהים, אם היו באמת יכולים לבסס רוח לאומי כזה בישראל היו יכולים להציג את האומה על מעמד הטומאה והכליון. אבל

מה שהם רוצים אינם יודעים בעצמם, כ"כ מחובר הוא רוח ישראל ברוח אלהים, עד אשר אפילו מי שאומר שאיננו נזקק כלל לרוח ד', כיון שהוא אומר שהוא חפץ ברוח ישראל הרי הרוח האלהי שורה בתוכיות נקודת שאיפתו גם בעל כרחו. היחיד הפרטי יכול לנתק את עצמו ממקור החיים, לא כן האומה כנסת ישראל כולה, על כן כל קניניה של האומה, שהם חביבים עליה מצד רוחה הלאומי, כולם רוח אלהים שורה בהם : ארצה, שפתה, תולדתה, מנהגיה. ואם תמצא תמצא בזמן מן הזמנים התעוררות רוח כזאת, שיאמרו כל אלה בשם רוח האומה לבדה, וישתדלו לשלול את רוח אלהים מעל כל הקינים הללו וממקורם הגלוי שהוא רוח האומה מה צריכים אז צדיקי הדור לעשות ? למרוד ברוח האומה, אפילו בדבור, ולמאס את קניניה, זהו דבר שאי אפשר: רוח ד' ורוח ישראל אחד הוא. אלא שהם צריכים לעבוד עבודה גדולה לגלות את האור והקדש שברוח האומה, את אור אלהים שבתוך כל אלה, עד שכל המחזיקים באותן המחשבות שברוח הכללי ובכל קניניו ימצאו את עצמם ממילא, שהם עומדים שקועים ומושרשים וחיים בחיי אלהים, מזהירים בקדושה ובגבורה של מעלה.

4. יש צורך בגבורה לישים את הרעיות האלקיות במציאות - מוסר אביך פרק ג

פסקה א

....מכלל מדות הנפש, המחויבות אל השלמות, היא גם-כן מידת הגבורה, שהיא גבורת הנפש, שאי אפשר כלל שיהיה מבלעדה שלם באמת בדעת ויראת ד', ומכל שכן שאי אפשר מבלעדה לבא להשגות נכבדות. ומכלל מדת הגבורה הוא, שכל דבר שכבר הסכים בנפשו, שצריך להשתדל בו מצד חובת שלמותו, תהיה ההסכמה חזקה אצלו, ולא יקוץ בכל פרטיה הרבים, וגבורת נפשו תדריכהו, שיעשה בחשק טהור את המעשים הגורמים לבצע תכלית נאה גם בהיותם בדרך רחוקה.